

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 10 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından onuncu dönem görüşmeleri ekim ayında yapılmıştır. Turizm Sektörü Güven Endeksi sonuçları, her ayın beşinci iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan “geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?”, “geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?” ve “gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

DOĞU KARADENİZ TURİZM SEKTÖRÜNÜN ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDEN BEKLENTİSİ ARTTI

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, ekim ayında düştü. Önümüzdeki 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisi Eylül 2015'e göre arttı. Ekim ayında, geçtiğimiz 3 ayda şirketin toplam çalışan sayısında bir önceki aya göre düşüş yaşandı.

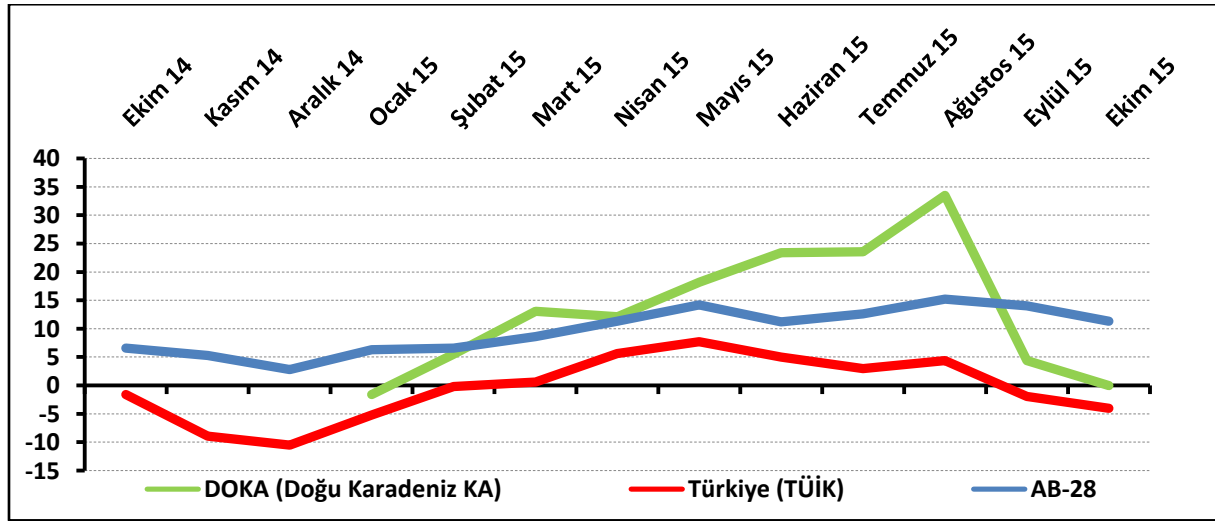
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, geçen aya göre düştü:

Ekim 2015'te DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, bir önceki aya göre 4,4 puan düşerek 0 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi, Ekim 2015'te bir önceki aya göre 2,1 puan düşerek -4 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Ekim 2015'te bir önceki aya göre 2,7 puan düştü ve 11,3 puan değerini aldı.

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, ekim ayında Türkiye'den daha iyi performans sergiledi. Endeksin bir önceki aya göre düşmesinde geçtiğimiz 3 ayda göre işlerdeki ve şirketlerin verdiği hizmetlere olan talepteki düşüş etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Ekim 2014 – Ekim 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

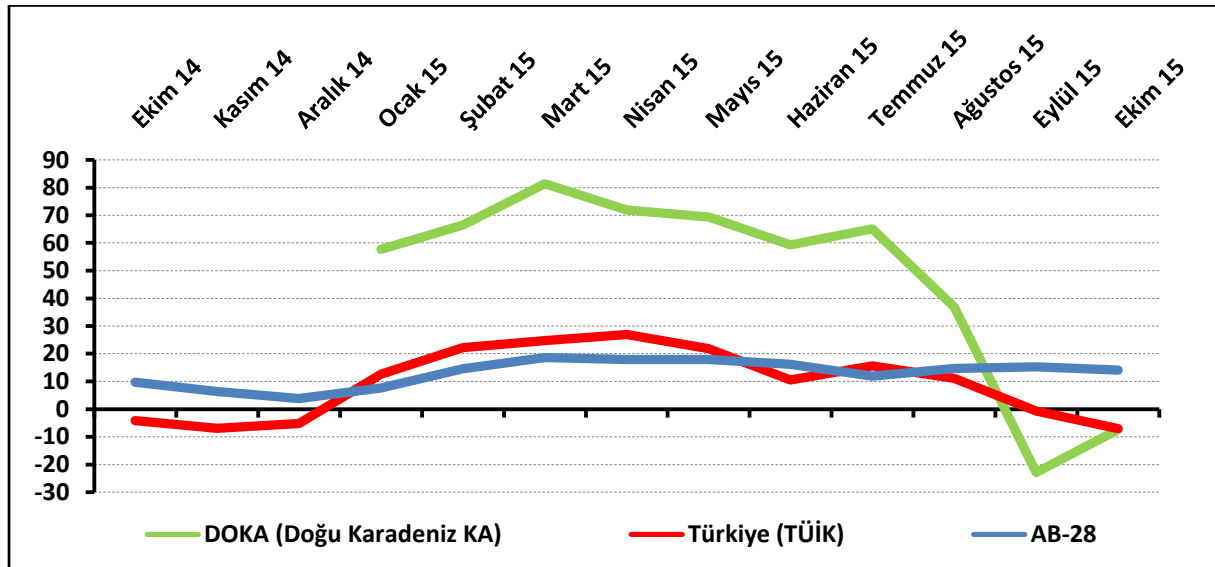
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1	18,2	23,4	23,6	33,5	4,4	0,0		

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 34'ü önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri, Ekim 2015'te bir önceki aya göre 15,5 puan yükselerek -7,4 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi, bir önceki aya göre Doğu Karadeniz'de yükselirken, Türkiye geneli ve AB-28'de düştü. Ekim ayında DOKA turizm sektörü, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Ekim 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 34'ü önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 41,4 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Ekim 2014 –Ekim 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

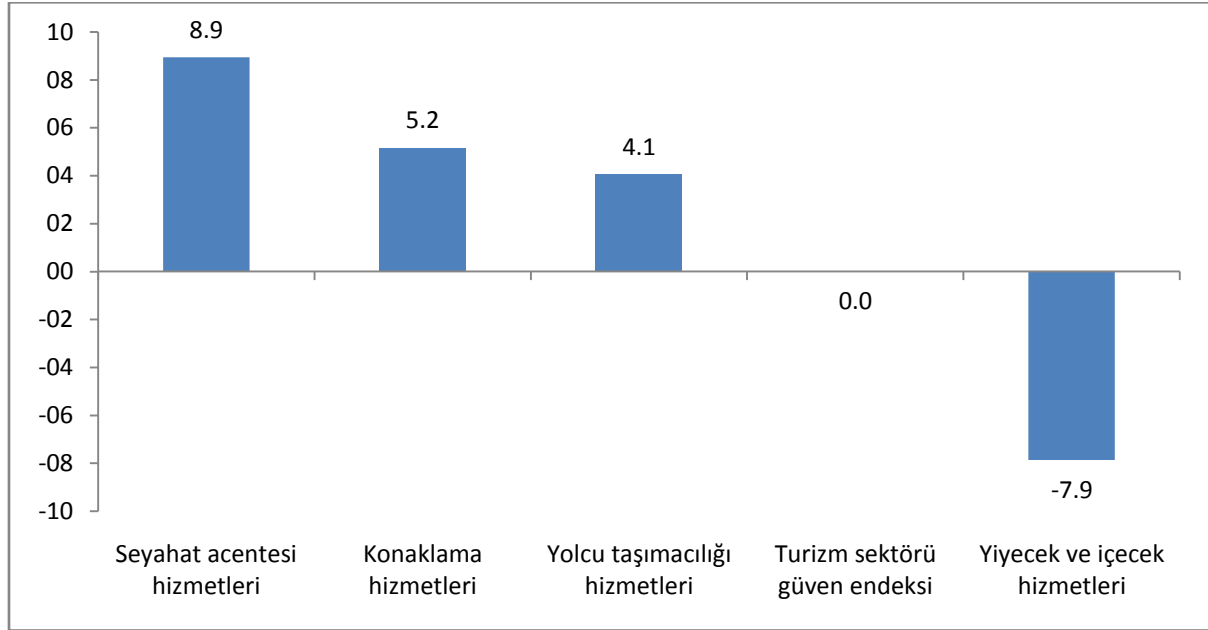
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9	69,4	59,3	65,1	36,9	-22,9	-7,4		

Ekim ayının lideri seyahat acentesi hizmetleri sektörü oldu:

Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ekim ayında “seyahat acentesi hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Bu sektörü “konaklama hizmetleri” ve “yolcu taşımacılığı hizmetleri” sektörleri takip etti. “Yiyecek ve içecek hizmetleri” sektörü ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük değer aldı.

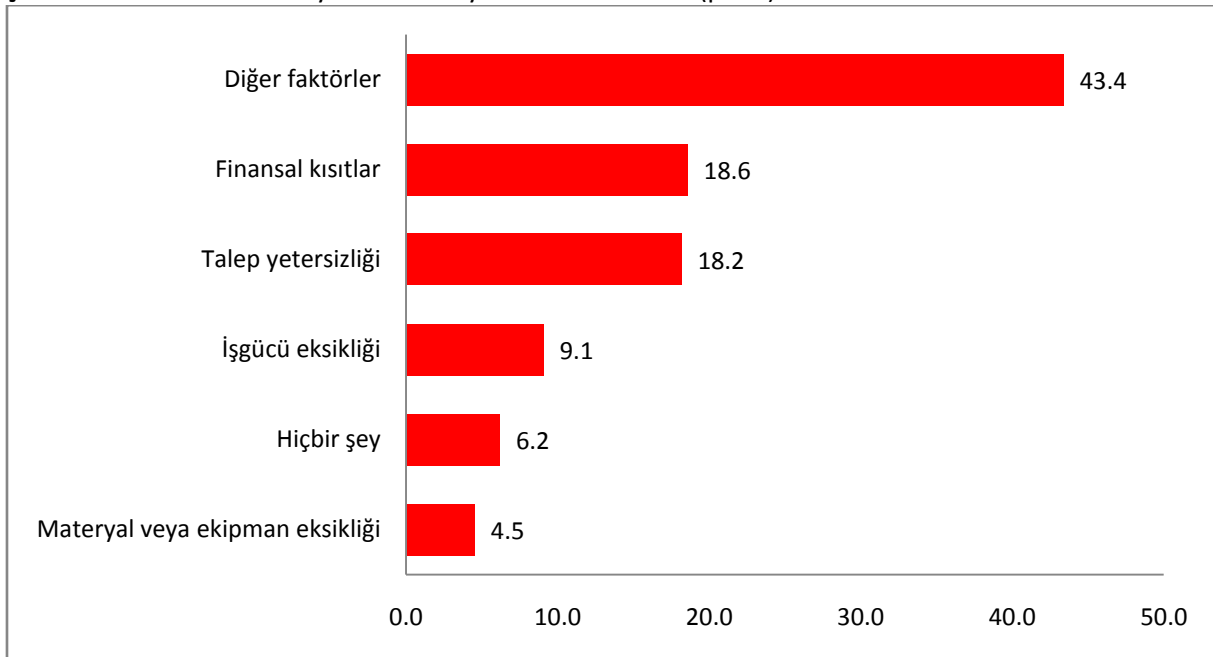
Şekil-3. Ekim 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 18,6'sı finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Ekim ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 43,4'ü faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin “diğer faktörler” olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 18,6'sı finansal kısıtların, yüzde 18,2'si talep yetersizliğinin, yüzde 9,1'i işgücü eksikliğinin ve yüzde 4,5'i de materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 6,2 olmuştur.

Şekil-4. Ekim 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü gelecek dönemden umutsuz:

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ve Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi sorular bazında karşılaştırıldığında, Doğu Karadeniz'in ekim ayında geçmiş dönem göstergelerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görülmüştür. Doğu Karadeniz turizm sektöründe gelecek üç ayda "şirketin verdiği hizmetlere olan talepte" ve "hizmet fiyatlarında" bir önceki aya göre artış yaşandığı tespit edilmiştir.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA Eylül 2015	DOKA Ekim 2015	Bir önceki aya göre değişim Ekim 2015	Türkiye (TÜİK) Ekim 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	12,9	-2,4	-15,3	-2,5
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	23,3	9,8	-13,5	-2,6
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-22,9	-7,4	15,5	-7,0
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	8,9	-3,7	-12,6	-9,2
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-24,9	-25,6	-0,7	-3,1
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-12,3	-6,6	5,7	0,9
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	5,3	-4,6	-9,9	